ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobce: nezletilý [redacted], narozený [redacted]
státní příslušnost: [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2021, č. j. MV-13831-4/SO-2021,

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 16. 2. 2021, č. j. MV-13831-4/SO-2021, a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 12. 2020, č. j. OAM-16192-4/TP-2020, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje:

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 15 342 Kč, a to do rukou zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 12. 2020, č. j. OAM-16192-4/TP-2020. Prvostupňovým rozhodnutím bylo dle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „ZPC"), zastaveno řízení o vydání povolení k trvalému pobytu zahájené na žádost žalobce ze dne 20. 11. 2019 podanou dle § 88 odst. 3 ve spojení s § 66 odst. 1 písm. d) ZPC, neboť žádost byla podána na území, ač k tomu žalobce nebyl oprávněn, a to z důvodu nedodržení zákonné lhůty pro podání žádosti.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že podal žádost v prodloužené lhůtě dle § 88 odst. 4 ZPC, neboť je jedním z dvojčat (žaloba jeho bratra je u zdejšího soudu vedena pod sp. zn. 17 A 35/2021), která byla po porodu prohozena v nemocnici, tudíž včasnému podání žádosti bránila skutečnost, že se po dobu téměř jednoho roku domáhal uvedení své právní identity do souladu s realitou. K prohození dvojčat došlo krátce po narození v důsledku pochybení nemocnice. Žalobce byl označen identifikačními údaji svého bratra, jeho rodným číslem a byla mu přidělena jeho zdravotnická dokumentace, pod identitou svého bratra byl žalobce zapsán do matriky. Nápravy tohoto stavu se rodičům žalobce a jeho bratra podařilo dosáhnout až po mnoha měsících, proces byl završen dne 18. 11. 2020, kdy byli rodiče informováni o provedení opravného zápisu do matriky a o vydání opravných rodných listů. Téhož dne si rodiče rodné listy převzali a bezprostředně poté podali žádosti svých synů.
3. Výše uvedené okolnosti dle žalobce představují důvody na vůli cizince nezávislé, které zmiňuje § 88 odst. 4 ZPC a které vedou k prodloužení lhůty dle § 88 odst. 1 ZPC. Správní orgány argumentovaly tím, že se tyto důvody netýkají žalobce, nýbrž jeho zákonných zástupců, žalobce to ovšem označil za irelevantní. Prohození dvojčat totiž zabránilo podání žádosti jménem žalobce jeho zákonným zástupcům.
4. Stejně tak žalobce nesouhlasil s tezí správních orgánů, že měl žádost podat na nekompletně vyplněném formuláři bez doložení zákonných náležitostí a tyto vady měl odstranit v průběhu řízení. Buď by žalobce podával žádost pod svým matričním jménem, tj. skutečným jménem svého bratra, a po opravě matričního záznamu by tak disponoval pobytovým oprávněním uděleným k identitě svého bratra. Nebo by žalobce podal žádost pod svým skutečným jménem, tj. matričním jménem svého bratra, což by znamenalo, že by od počátku podával žádost cizím jménem. Takový postup se jeví absurdním.
5. Celý problém přitom nelze redukovat na přidělení nesprávného rodného čísla dětem. Rodiče žalobce a jeho bratra po celou dobu, než došlo ke zjednání nápravy, nevěděli, jakým způsobem bude změna na matričním úřadu provedena a ani zda se jí podaří dosáhnout.
6. Pokud žalovaný kritizoval obrat „právní identita" užitý žalobcem v odvolání, pak žalobce konstatoval, že tento obrat spojoval zejm. se svou identitou zapsanou do matriky (a zdravotní evidence nemocnice a zdravotní pojišťovny). Úvahy žalovaného o právní

osobnosti ve smyslu § 23 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jsou dle žalobce rovněž mimoběžné.

7. Žalobce dále namítl, že prvostupňové rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť sice uvádí, že žalobcem tvrzené okolnosti nejsou důvody na jeho vůli nezávislé, jak požaduje § 88 odst. 4 ZPC, leč tento závěr nijak odůvodněn není.

8. Žalobce konečně namítl, že dopady napadeného rozhodnutí jsou ve smyslu § 174a ZPC nepřiměřené. I pokud se žalobci podaří získat nižší pobytové oprávnění a ztráta stávajícího pobytového oprávnění bude pouze dočasná, bude žalobci a jeho rodinným příslušníkům způsobena závažná újma v oblasti soukromého a rodinného života. Žalobce akcentoval, že dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte jsou správní orgány povinny se zabývat zájmy nezletilých dětí a přikládat jim stěžejní význam. Jelikož napadené rozhodnutí nejlepší zájmy dítěte opomíjí, je dle žalobce nepřezkoumatelné.

9. V důsledku napadeného rozhodnutí se žalobce na území ocitá nejen bez pobytového oprávnění, ale i bez možnosti účastnit se veřejného zdravotního pojištění. Žalobce s ohledem na svůj věk a předčasné narození vyžaduje zvýšenou zdravotní péči. Jeho rodiče mají důvodné obavy, že by si nemohli dovolit tuto péči hradit. Rodinu finančně zabezpečuje otec, matka se stará o žalobce a jeho bratra. Rodina by se tak mohla zadlužit, popř. by byla ohrožena úroveň zdravotní péče o žalobce a jeho bratra. Stejně tak není v zájmu žalobce, aby nyní opustil území, a to jednak ze zdravotních důvodů, jednak by došlo k odloučení od otce, jelikož je zaměstnán na území a rodina si nemůže dovolit výpadek příjmů. Otec žalobce je nadto držitelem trvalého pobytu, který by mu v důsledku delšího pobytu mohl být zrušen. Žalobce proto poukázal na čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle nichž může být dítě od rodičů odděleno pouze v zájmu dítěte a jen rozhodnutím soudu.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Jelikož žalobce v žalobě opakoval odvolací námitky, žalovaný plně odkázal na napadené rozhodnutí, které označil za řádně odůvodněné. Ohledně přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobce žalovaný podotkl, že tato posuzována nebyla, poněvadž v projednávané věci nebylo vydáno meritorní rozhodnutí, ale procesní rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47), navíc žalobce nepřiměřenost dopadů nenamítal. Žalobci též nebyl udělen zákaz pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71) a není mu do budoucna nijak bráněno, aby pobýval na území se svou rodinou. Žalovaný poukázal na to, že pokud by žalobce podal novou žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, je možné dle § 169d odst. 3 ZPC podmínku osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu prominout, a to v odůvodněných případech. Na území pak může žalobce pobývat bez víza po dobu do 90 dnů.

Jednání před soudem

11. Při jednání dne 4. 4. 2022 žalobce i žalovaný setrvali na svých procesních stanoviscích a odkázali na svá písemná podání.

Posouzení žaloby soudem

12. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházeje přitom ze skutkového a právního stavu,

který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

13. Podle § 66 odst. 1 písm. d) ZPC *povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců na území*.

14. Podle § 88 odst. 1 ZPC *narodí-li se cizinec na území, považuje se jeho pobyt na tomto území po dobu pobytu jeho zákonného zástupce, nejdéle však po dobu 60 dnů ode dne narození, za přechodný, není-li dále stanoveno jinak*.

15. Podle § 88 odst. 3 ZPC *pobývá-li zákonný zástupce narozeného cizince na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu, je povinen v době podle odstavce 1 podat za narozeného cizince žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, nebo o udělení povolení k trvalému pobytu. V případě podání žádosti o povolení trvalého pobytu se pobyt narozeného cizince od okamžiku narození do právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje za pobyt trvalý*.

16. Podle § 88 odst. 4 ZPC *doba podle odstavce 1 se považuje za prodlouženou, pokud podání žádosti v této době zabránily důvody na vůli cizince nezávislé, do doby, než tyto důvody pominou. Cizinec je povinen důvody podle věty první neprodleně oznámit policii, pobývá-li na území na krátkodobé vízum, nebo ministerstvu, pobývá-li na území na dlouhodobé vízum, povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu*.

17. Předně, co se týče žalobcem namítané nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí ve vztahu k závěru, že žalobcem tvrzené okolnosti nejsou důvody na jeho vůli nezávislé, jak požaduje § 88 odst. 4 ZPC, soud konstatuje, že dle ustálené judikatury tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů z hlediska soudního přezkumu jeden celek (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Napadené rozhodnutí pak tímto deficitem odůvodnění netrpí, námitka nepřezkoumatelnosti je tudíž nedůvodná.

18. Pokud jde o tezi žalovaného, že důvody na vůli cizince nezávislé se váží k osobě zákonného zástupce cizince – nezletilého dítěte, a nikoli k samotnému nezletilému dítěti, k čemuž žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 2 Azs 73/2016-25, pak soud konstatuje, že v obvyklém případě tomu tak skutečně bude. Situace žalobce a jeho bratra je ovšem naprosto atypická, přičemž ani dikce, ani smysl § 88 odst. 4 ZPC dle náhledu soudu nijak nevylučují, aby důvody dle tohoto ustanovení nemohly být dány u nezletilého dítěte.

19. Žalovaný měl za to, že nebylo nezbytné, aby žalobce podal žádost s náležitostmi dle § 89 ZPC, neboť mohl předložit nesprávný rodný list s poznámkou, že po úpravě chybných údajů předloží správný, k čemuž žalovaný odkázal na § 45 odst. 2 správního řádu. Žalovaný citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2015, č. j. 10 Azs 51/2015-38, dle něhož není důvodem na vůli cizince nezávislým to, že rodič dítěte nejprve dítěti zařizoval občanství v zemi původu – soud ovšem upozorňuje, že citace pochází z části shrnující argumenty správních orgánů, rozsudek má jiné nosné důvody. Žalovaný dále citoval rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2016, č. j. 3 A 69/2014-34, dle něhož není důvodem na vůli cizince nezávislým to, že rodič obstarával svému dítěti

cestovní doklad (soud dodává, že k témuž závěru dospěl též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2019, č. j. 11 A 22/2019-47).

20. Soud tento závěr žalovaného, tedy že obstarávání dokladů, a to i kdyby se jednalo o doklady relevantní, bez nichž nelze o žádosti rozhodnout, není důvodem na vůli cizince nezávislým ve smyslu § 88 odst. 4 ZPC, nerozporuje.

21. V projednávané věci však byla dána zásadně odlišná situace, jelikož u žalobce a jeho bratra došlo k záměně identity a až do doby vyřešení tohoto problému nebylo postaveno na jisto, který z bratrů má jakou identitu. Nešlo tak jen o pouhý formální nedostatek rodného listu, tj. nedodání dokladů, resp. dodání dokladů vadných. Žalobce nevěděl a vědět ani nemohl, pod jakým jménem má žádost podat, a ani to, jakým způsobem skončí snaha jeho rodičů o uvedení identit obou dvojčat do pořádku, *ergo* na jaké jméno bude vydáno povolení k trvalému pobytu. Takto významná právní nejistota v oblasti zcela esenciální okolnosti žádosti nutně znemožňuje žádost podat. Žalovaným předestřená judikatura proto není přiléhavá.

22. Soud nepopírá, že důvody dle § 88 odst. 4 ZPC budou typicky spočívat ve faktických překážkách podání žádosti, např. ve zdravotních důvodech, leč ani dikce, ani smysl § 88 odst. 4 ZPC dle náhledu soudu nijak nevylučují, aby tyto důvody nemohly být ryze právní.

23. S ohledem na výše uvedené soud přisvědčuje žalobci v jeho názoru, že mu v podání žádosti zabránily důvody na jeho vůli nezávislé ve smyslu § 88 odst. 4 ZPC, správní orgány tedy chybně aplikovaly právní předpisy a jejich rozhodnutí jsou proto nezákonná. Soud dodává, že z příloh podané žádosti ověřil, že otec žalobce převzal opravený rodný list žalobce dne 18. 11. 2020, přičemž žádost (včetně uvedení důvodů dle § 88 odst. 4 ZPC) byla podána neprodleně, a to dne 20. 11. 2020.

24. Soud dodává, že otázka, zda měly správní orgány posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce dle § 174a ZPC, se vzhledem ke shledané nezákonnosti správních rozhodnutí obou stupňů stala bezpředmětnou.

Závěr

25. Jelikož soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné, zrušil jej dle § 78 odst. 1 věta první s. ř. s. a vrátil věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení. Současně dle § 78 odst. 3 soud zrušil i prvostupňové rozhodnutí, neboť se nezákonnost plně projevila již v něm. V dalším řízení budou správní orgány vázány právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tedy akceptují, že u žalobce byly dány důvody na jeho vůli nezávislé zabraňující mu v podání žádosti v zákonné lhůtě.

26. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byl žalobce ve věci zcela úspěšný, uložil soud žalovanému zaplatit mu náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představují zaplacené soudní poplatky ve výši 4 000 Kč (3 000 Kč za žalobu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, jemuž soud vyhověl) a náklady zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve výši 3 100 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý ze tří úkonů právní služby

Shodu s prvopisem potvrzuje:

(převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé - žaloba, účast na jednání) a náhrada za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % ve výši 2 142 Kč. Celkem tak náklady řízení činí 16 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. dubna 2022

Mgr. Milan Tauber v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: